

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่อง การรับรู้และการตอบสนองของประชาชนต่อภัยพิบัติน้ำท่วม: กรณีศึกษา ตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดจากภัยพิบัติน้ำท่วม ตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้นจังหวัดแพร่ ศึกษาการรับรู้และการตอบสนองของประชาชนต่อการเกิดภัยพิบัติน้ำท่วมตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้นจังหวัดแพร่ และศึกษาปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการตอบสนองภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชน ตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชาชนผู้ได้รับผลกระทบ ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ จำนวน 9 หมู่บ้านรวมทั้งสิ้น 270 คน การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยสถิติที่เลือกใช้ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาผู้วิจัยนำเสนอออกเป็น 7 ส่วน ดังนี้

- 4.1 บริบทของพื้นที่ตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่
- 4.2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 4.3 ผลกระทบที่เกิดจากภัยพิบัติน้ำท่วมตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้นจังหวัดแพร่
- 4.4 การรับรู้และการตอบสนองของประชาชนต่อการเกิดภัยพิบัติน้ำท่วมตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้นจังหวัดแพร่
- 4.5 ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการตอบสนองภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชน ตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่
- 4.6 การประเมินผลการช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 4.7 ข้อเสนอแนะอื่นๆ และข้อเสนอแนะสำหรับการจัดการกับภัยพิบัติน้ำท่วม

4.1 บริบทของพื้นที่ตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่

บริบทของพื้นที่ตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ของการวิจัยเรื่องการรับรู้และการตอบสนองของประชาชนต่อการเกิดภัยพิบัติน้ำท่วมตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้นจังหวัดแพร่ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพทั่วไปของตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้นจังหวัดแพร่ ดังนี้ (องค์การบริหารส่วนตำบลนาพูน, 2554: 10-15)

ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลนาพูนเป็นตำบลที่อยู่ทางใต้สุดของจังหวัดแพร่และเป็นตำบลแรกเริ่มการก่อตั้งอำเภอวังชิ้นประชากรส่วนใหญ่อพยพมาจากถิ่นฐานอื่นเช่น อ.สูงเม่น จ.แพร่ และอุตรดิตถ์
อาณาเขตของตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ มีที่ตั้งดังนี้

ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลไทรย้อย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

ทิศใต้ ติดกับ ตำบลแม่สิน อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลแม่สิน อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลวังชิ้น อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่

ตำบลนาพูน มีหมู่บ้านที่ประสบภัยพิบัติน้ำท่วมในเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2549 จำนวน 9 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านแม่เปง

หมู่ที่ 2 บ้านนาพูน

หมู่ที่ 3 บ้านนาปลากั้ง

หมู่ที่ 4 บ้านวังลึก

หมู่ที่ 5 บ้านคอนกว้าง

หมู่ที่ 6 บ้านไร่หลวง

หมู่ที่ 9 บ้านแม่สิน

หมู่ที่ 10 บ้านนาพูนพัฒนา

หมู่ที่ 11 บ้านวังลึกพัฒนา

สภาพภูมิประเทศ

ส่วนใหญ่เป็นเนินเขาเตี้ยๆ เป็นพื้นที่สวนป่าไม้สักและมีที่ราบเป็นเขาสำหรับทำสวน
ส้มเขียวหวาน

จำนวนประชากรของตำบล

จำนวนประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาพูน มีจำนวนทั้งสิ้น 7,654 คน และ
จำนวนหลังคาเรือน 1,960 หลังคาเรือน

ข้อมูลอาชีพของตำบล

อาชีพหลักของประชาชนในตำบลนาพูนส่วนใหญ่ ทำการเกษตร เช่น ทำสวน ทำนา ทำไร่

ข้อมูลสถานที่สำคัญของตำบล

- 1) สวนป่าขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้
- 2) เมืองโบราณ
- 3) วัดอมรรธมวัดแม่เป่งวัดวังลึกวัดคอนกว้าง ฯลฯ
- 4) โรงเรียนบ้านนาพูน โรงเรียนบ้านนาปลากั้ง โรงเรียนบ้านวังลึก ฯลฯ
- 5) ช่างเก็บน้ำแม่สิน
- 6) ม่อนหินกอง (คอยหินภูเขาไฟ)
- 7) พलयไพลิน – เหมืองพलय
- 8) พระธาตุเต่าคำ

เส้นทางคมนาคม การเดินทางเข้าสู่ตำบล

มีทางหลวงแผ่นดินตัดผ่านจาก อ.เด่นชัย จ.แพร่ ถึงที่ว่าการอำเภอวังชิ้นและมีถนนลาดยาง

โดย รพช. เข้าสู่หมู่บ้านทุกหมู่บ้าน

สภาพพื้นที่และระบบสาธารณูปโภค

จำนวนครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้ในเขต อบต. 1,900 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 90.00 ของพื้นที่

ทรัพยากรน้ำ

1. แหล่งน้ำธรรมชาติ

1.1 น้ำผิวดินจังหวัดแพร่มีแหล่งน้ำผิวดินที่สำคัญดังนี้

- แม่น้ำยมเป็นแม่น้ำที่ใหญ่ที่สุด และสำคัญที่สุดของจังหวัดต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาฝิปันน้ำในเขตอำเภอบง จังหวัดพะเยาไหลผ่านทิศเหนือที่อำเภอสอง อำเภอหนองม่วงไข่อำเภอเมืองแพร่ อำเภอสูงเม่นอำเภอเด่นชัย และอำเภอวังชิ้น ตามลำดับ ระยะทางรวม 280 กิโลเมตร

- แม่น้ำแม่คำมีต้นน้ำเกิดจากบริเวณเทือกเขาทางเหนือในเขตอำเภอเวียงสา จังหวัดน่านไหลผ่านตำบลไผ่โตน ตำบลร่องกวาง ตำบลทุ่งศรี ตำบลร่องเข้ม อำเภอร่องกวางแล้วไหลลงสู่แม่น้ำยม บริเวณตำบลแม่คำมี อำเภอหนองม่วงไข่

- น้ำแม่สองเกิดจากห้วยต่าง ๆ บริเวณบ้านกงชาติ ไหลผ่านบ้านปง บ้านคุ้มบ้านกลางบ้านศรีมูลเรือง แล้วไหลลงสู่แม่น้ำยมบริเวณบ้านท่าแร่ อำเภอสอง

- น้ำแม่หลายต้นน้ำเกิดจากห้วยต่าง ๆ ไหลมารวมกับกับน้ำแม่ถางบริเวณบ้านเวียงไหลผ่านบ้านปง แล้วไหลสู่แม่น้ำยมที่บ้านแม่หลาย อำเภอเมืองแพร่

- น้ำแม่สาย ต้นน้ำเกิดจากภูผาด่าน ในเขตอำเภอเมืองแพร่ ไหลผ่านบ้านป่าแดง บ้านห้วยบ่อทอง บ้านเหล่า แล้วไหลลงสู่แม่น้ำยม ที่บริเวณบ้านสบสายอำเภอสูงเม่น
- น้ำแม่แคมต้นน้ำเกิดจากภูผาด่าน บริเวณคอยม่อนอิไฟไหลผ่านบ้านทุ่งอ่วนบ้านคอนแก้ว บ้านสองแคว แล้วไหลลงสู่แม่น้ำยมที่บริเวณอำเภอเมืองแพร่
- น้ำแม่สาบต้นน้ำเกิดจากภูเขาพราธาม ซึ่งเป็นภูเขากั้นเขตระหว่างอำเภอสูงเม่นกับอำเภอลองแล้วไหลลงสู่แม่น้ำยม ที่บริเวณตำบลบ้านปาง อำเภอสูงเม่น
- น้ำแม่คำปองต้นน้ำเกิดจากห้วยต่าง ๆ บริเวณบ้านขุนสถาน ไหลผ่านบ้านบุญแจ่ม บ้านปากทรายขาว บ้านต้นเลาแล้วไหลมารวมกับลำน้ำแม่ถางที่บ้านห้วยอ้อยอำเภอร้องกวาง
- น้ำแม่ถางต้นน้ำเกิดจากห้วยต่าง ๆ บริเวณบ้านห้วยอ้อย ไหลผ่านเขาทวดหลวง ลงสู่แม่น้ำแม่หล่าย ณตำบลบ้านเวียง อำเภอร้องกวาง
- น้ำแม่ฆานต้นน้ำเกิดจากภูผาฝ่อ ไหลผ่านตำบลหัวฝาย ตำบลบ้านเหล่า ตำบลสูงเม่นแล้วไหลลงสู่แม่น้ำยม บริเวณบ้านร่องเสี้ยว อำเภอสูงเม่น
- น้ำแม่ต้าต้นน้ำเกิดจากห้วยต่าง ๆ ทางด้านเหนือสุดของอำเภอลองไหลไปรวมกับลำน้ำแม่แลงที่บ้านเป้นแล้วไหลผ่านบ้านม่อน บ้านน้ำดิบบ้านเหลงบ้านผาลาย บ้านผามอก บ้านเกียงพา บ้านน้ำริน บ้านปางบ้านห้วยดอกไม้ บ้านต้นฝิ่งบ้านห้วยเรือ ลงสู่แม่น้ำยมบริเวณ บ้านปากด้าอำเภอลอง
- น้ำแม่สรอยต้นน้ำเกิดจากการรวมตัวของลำน้ำแม่ตืด กับลำน้ำห้วยต่าง ๆ บริเวณบ้านป่าสักเป็นลำน้ำแม่สรอยไหลผ่านบ้านป่าคา บ้านปางม่วง บ้านปางไฮ บ้านปางมะโอแล้วไหลลงสู่แม่น้ำยมบริเวณบ้านปากห้วย สรอย อำเภอวังชิ้น

1.2 น้ำใต้ดิน พื้นที่จังหวัดแพร่มีสภาพน้ำใต้ดินสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1.2.1 สภาพน้ำใต้ดินที่ให้ปริมาณน้ำปานกลาง (100 – 200 แกลลอนต่อนาถิ) โดยทั่วไปน้ำมีคุณภาพดีแต่บางพื้นที่มีหินปูนเจือปนอยู่ด้วยครอบคลุมพื้นที่บางส่วนและอำเภอ ร้องกวาง ลองและสอง

1.2.2 สภาพน้ำใต้ดินที่ให้ปริมาณน้ำปานกลาง (100 – 200 แกลลอนต่อนาถิ) แต่ น้ำมีคุณภาพต่ำ ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของอำเภอสองและร้องกวาง

1.2.3 สภาพน้ำใต้ดินให้ปริมาณน้ำน้อย (10 – 100 แกลลอนต่อนาถิ) โดยทั่วไปน้ำมีคุณภาพดีพอบริ โภคได้ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของอำเภอวังชิ้นเด่นชัย สอง และเมือง

1.2.4 สภาพน้ำใต้ดินให้ปริมาณน้ำน้อย (10 – 100 แกลลอนต่อนาถิ) แต่ น้ำมีคุณภาพต่ำครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของอำเภอลองร้องกวาง สูงเม่น สอง และเมือง

1.3 น้ำฝน

ในปี 2550 จังหวัดแพร่มีฝนตกอย่างต่อเนื่องแทบทุกเดือน โดยเฉลี่ยประมาณเดือนละ 11 วัน ปริมาณน้ำฝนรวมตลอดทั้งปี 1046.1 มม. จำนวนวันที่ฝนตกทั้งปี 132 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด คือ เดือนพฤษภาคม จำนวน 24 วัน

2. แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

แหล่งน้ำตามธรรมชาติที่ใช้ในการเกษตรของจังหวัดแพร่มีปริมาณไม่เพียงพอกับพื้นที่เพาะปลูก ในบางพื้นที่จึงต้องอาศัยน้ำจากการชลประทานซึ่งน้ำในการชลประทานนับว่ามีบทบาทเป็นอย่างมาก ในการกำหนดพื้นที่เพาะปลูกผลผลิตของเกษตรกรในแต่ละปี โดยเฉพาะในช่วงพืชฤดูแล้ง การชลประทานในจังหวัดแพร่มีครอบคลุมถึงทุกอำเภอสามารถจัดสรรน้ำครอบคลุมพื้นที่ 564,460 ไร่ โดยมีฝาย อ่างเก็บน้ำขนาดกลางและขนาดเล็กที่อยู่ในความรับผิดชอบของโครงการชลประทานแพร่กระจายไปทุกอำเภอ

จากข้อมูลบริบทของพื้นที่ตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ จะเห็นได้ว่าสภาพพื้นที่ของตำบลนาพูนส่วนใหญ่เป็นเนินเขาเตี้ยๆ เป็นพื้นที่สวนป่าไม้สักและมีที่ราบเป็นเขา ตลอดจนภายในชุมชนมีแหล่งน้ำ ลำห้วยต่างๆ จำนวนมาก ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ตำบลนาพูนเกิดภัยพิบัติน้ำท่วมได้ง่าย ซึ่งจากข้อมูลสภาพพื้นที่ดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์เชื่อมโยงกับผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดที่มีอิทธิพลต่อการตอบสนองภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชน ตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ต่อไป

4.2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก อาชีพรอง จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน วิเคราะห์โดยการแจกแจงค่าความถี่ และร้อยละ ดังนี้

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	176	65.2
หญิง	94	34.8
รวม	270	100.0

เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย ร้อยละ 65.2 และเพศหญิง ร้อยละ 34.8

ตาราง 4.2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 30 ปี	26	9.7
30 – 40 ปี	104	38.5
41 – 50 ปี	96	35.6
51 – 60 ปี	22	8.1
61 ปีขึ้นไป	22	8.1
รวม	270	100.0

หมายเหตุ: อายุต่ำสุด 23 ปี อายุสูงสุด 69 ปี และอายุเฉลี่ย 42.5 ปี

อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30 – 40 ปี ร้อยละ 38.5 รองลงมา คือ มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี ร้อยละ 35.6 มีอายุไม่เกิน 30 ปี ร้อยละ 9.7 มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี ร้อยละ 8.1 มีอายุ 61 ปีขึ้นไป ร้อยละ 8.1 ตามลำดับ โดยอายุต่ำสุดอยู่ที่ 23 ปี อายุสูงสุด 69 ปี และมีอายุเฉลี่ย 42.5 ปี

ตาราง 4.3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	49	18.1
สมรส	204	75.6
หย่า/หม้าย/แยกกันอยู่	17	6.3
รวม	270	100.0

สถานภาพสมรสของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 75.6 รองลงมาคือ โสด ร้อยละ 18.1 และหย่า/หม้าย/แยกกันอยู่ ร้อยละ 6.3 ตามลำดับ

ตาราง 4.4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	101	37.4
มัธยมศึกษาตอนต้น	55	20.4
มัธยมศึกษาตอนปลาย	64	23.7
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง/เทียบเท่า	33	12.2
ปริญญาตรี	17	6.3
รวม	270	100.0

ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับการศึกษาสูงสุด ประถมศึกษา ร้อยละ 37.4 รองลงมาคือ มัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 23.7 มัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 20.4 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง/เทียบเท่า ร้อยละ 12.2 และปริญญาตรี ร้อยละ 6.3 ตามลำดับ

ตาราง 4.5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพหลัก

อาชีพหลัก	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร (ทำไร่ ทำนา ทำสวน)	166	61.5
ราชการ / รัฐวิสาหกิจ	27	10.0
ค้าขาย / ทำธุรกิจส่วนตัว	22	8.1
พนักงานบริษัทเอกชน	17	6.3
รับจ้างทั่วไป	38	14.1
รวม	270	100.0

อาชีพหลักของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักทำการเกษตร (ทำไร่ ทำนา ทำสวน) ร้อยละ 61.5 รองลงมาคือ รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 14.1 ราชการ / รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 10.0 ค้าขาย / ทำธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 8.1 และพนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 6.3 ตามลำดับ

ตาราง 4.6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพรอง

อาชีพรอง	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร (ทำไร่ ทำนา ทำสวน)	167	61.9
ค้าขาย / ทำธุรกิจส่วนตัว	28	10.4
รับจ้างทั่วไป	75	27.7
รวม	270	100.0

อาชีพรองของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรองทำการเกษตร (ทำไร่ ทำนา ทำสวน) ร้อยละ 61.9 รองลงมาคือ รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 27.7 และค้าขาย / ทำธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 10.4 ตามลำดับ

ตาราง 4.7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
1 – 2 คน	55	20.4
3 – 4 คน	155	57.4
5 – 6 คน	60	22.2
รวม	270	100.0

สมาชิกในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนจำนวน 3 – 4 คน ร้อยละ 57.4 รองลงมาคือ จำนวน 5 – 6 คน ร้อยละ 22.2 และจำนวน 1 – 2 คน ร้อยละ 20.4 ตามลำดับ

ตาราง 4.8 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 5,000 บาท	90	33.3
5,001 – 10,000 บาท	117	43.3
10,001 – 15,000 บาท	37	13.7
15,001 บาทขึ้นไป	26	9.7
รวม	270	100.0

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวน 5,001 – 10,000 บาท ร้อยละ 43.3 รองลงมาคือ ไม่เกิน 5,000 บาท ร้อยละ 33.3 จำนวน 15,001 บาท ขึ้นไป ร้อยละ 9.7 และระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท ร้อยละ 13.7 ตามลำดับ

4.3 ผลกระทบที่เกิดจากภัยพิบัติน้ำท่วมตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่

ผลกระทบที่เกิดจากภัยพิบัติน้ำท่วมตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ เป็นผลกระทบ ทั้งทางด้านการดำเนินชีวิต ด้านทรัพย์สิน ด้านร่างกาย และด้านจิตใจ วิเคราะห์โดยการแจกแจง ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

ตาราง 4.9 ผลกระทบที่เกิดจากภัยพิบัติน้ำท่วมตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่

ผลกระทบที่เกิดจากภัยพิบัติ น้ำท่วมตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่	ระดับผลกระทบที่ได้รับ					\bar{X}	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)			
ผลกระทบด้านการดำรงชีวิต ขาดแคลนอาหารสำหรับบริโภค	84 31.3%	99 36.7%	72 26.7%	15 5.6%	-	3.93	0.89	มาก
ขาดแคลนยารักษาโรค	60 22.2%	155 57.4%	44 16.3%	11 4.1%	-	3.98	0.74	มาก
ไม่มีไฟฟ้าใช้ในบ้านเรือน	84 31.1%	104 38.5%	67 24.8%	15 5.6%	-	3.95	0.88	มาก
ถนน สะพาน ไฟฟ้าถูกตัดขาด หรือถูกทำลายจากเหตุการณ์น้ำ ท่วม	88 32.6%	109 40.4%	65 24.1%	8 3.0%	-	4.03	0.82	มาก
ขาดแคลนน้ำสะอาดสำหรับการ อุปโภค บริโภคอย่างเพียงพอ	84 31.1%	99 36.7%	74 27.4%	13 4.8%	-	3.94	0.88	มาก
ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อ ต่างๆ	10 3.7%	35 13.0%	106 39.3%	103 38.1%	16 5.9%	2.70	0.90	ปาน กลาง
ไม่สามารถเดินทางไปทำงาน ประกอบอาชีพได้อย่างสะดวก	63 23.3%	163 60.4%	38 14.1%	6 2.2%	-	4.05	0.68	มาก

ตาราง 4.9 (ต่อ)

ผลกระทบที่เกิดจากภัยพิบัติ น้ำท่วมตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่	ระดับผลกระทบที่ได้รับ					\bar{X}	S.D.	แปลผล	
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)				
ไม่มีที่สำหรับขับถ่ายอย่างถูก สุขลักษณะ	82 30.4%	102 37.8%	74 27.4%	12 4.4%	-	3.94	0.86	มาก	
เผชิญปัญหาการกำจัดขยะมูล ฝอย	88 32.6%	99 36.7%	68 25.2%	15 5.6%	-	3.96	0.89	มาก	
ไม่สามารถทำงานหรือประกอบ อาชีพตามปกติได้	88 32.6%	106 39.3%	61 22.6%	15 5.6%	-	3.99	0.88	มาก	
ไม่ได้รับความช่วยเหลือจาก หน่วยงานอื่นๆ อย่างเพียงพอ	93 34.4%	105 38.9%	64 23.7%	8 3.0%	-	4.05	0.83	มาก	
สูญเสียรายได้เมื่อเกิดน้ำท่วม เพราะไม่สามารถทำงาน ประกอบอาชีพปกติได้	116 43.0%	101 37.4%	46 17.0%	7 2.6%	-	4.21	0.81	มากที่สุด	
ภาพรวม ผลกระทบด้านการดำรงชีวิต						3.89	0.62	มาก	
ผลกระทบด้านทรัพย์สิน	66 24.4%	189 70.0%	9 3.3%	6 2.2%	-	4.17	0.58	มาก	
อาคาร ที่พัก บ้านเรือน ได้รับ ความเสียหาย	84 31.1%	169 62.6%	15 5.6%	2 0.7%	-	4.24	0.58	มากที่สุด	
อุปกรณ์ เครื่องมือ ของใช้ใน ครัวเรือนในได้รับความเสียหาย	88 32.6%	164 60.7%	13 4.8%	5 1.9%	-	4.24	0.62	มากที่สุด	
พื้นที่ทางการเกษตร ผลผลิตทาง การเกษตรได้รับความเสียหาย							4.22	0.53	มากที่สุด
ภาพรวม ผลกระทบด้านทรัพย์สิน						4.22	0.53	มากที่สุด	

ตาราง 4.9 (ต่อ)

ผลกระทบที่เกิดจากภัยพิบัติ น้ำท่วมตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่	ระดับผลกระทบที่ได้รับ					\bar{X}	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)			
ผลกระทบด้านร่างกาย								
มีความเสี่ยงที่จะได้รับโรคร้าย จากน้ำท่วม เช่น โรคฉี่หนู น้ำกัด เท้า อื่นๆ	43 15.9%	148 54.8%	56 20.7%	13 4.8%	10 3.7%	3.74	0.91	มาก
เผชิญภัยอันตรายที่อาจเกิดจาก สัตว์มีพิษที่มากับน้ำท่วม เช่น งู พิษ ตะขาบ เป็นต้น	57 21.1%	95 35.2%	103 38.1%	15 5.6%	-	3.72	0.85	มาก
ได้รับบาดเจ็บทางร่างกาย	81 30.0%	164 60.7%	20 7.4%	5 1.9%	-	4.19	0.64	มาก
มีคนในครอบครัว และญาติที่ น้องได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต	85 31.5%	100 37.0%	68 25.2%	16 5.9%	1 0.4%	3.93	0.91	มาก
ภาพรวม ผลกระทบด้านร่างกาย						3.90	0.58	มาก
ผลกระทบด้านจิตใจ								
รู้สึกไม่มีความปลอดภัยใน ทรัพย์สิน ชีวิตร่างกาย เมื่อเกิดน้ำ ท่วม	116 43.0%	109 40.4%	37 13.7%	8 3.0%	-	4.23	0.79	มากที่สุด
มีความวิตกกังวล เมื่อได้รับข่าว ว่าน้ำจะท่วมบ้านเรือน	99 36.7%	103 38.1%	60 22.2%	8 3.0%	-	4.09	0.83	มาก
เครียดและซึมเศร้า จากการเกิด เหตุการณ์ภัยพิบัติน้ำท่วมใน ชุมชน	99 36.7%	103 38.1%	60 22.2%	8 3.0%	-	4.09	0.83	มาก
รู้สึกเบื่อหน่ายกับการดำรงชีวิต ประจำวัน	102 37.8%	101 37.4%	58 21.5%	9 3.0%	-	4.10	0.84	มาก

ตาราง 4.9 (ต่อ)

ผลกระทบที่เกิดจากภัยพิบัติ น้ำท่วมตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่	ระดับผลกระทบที่ได้รับ					\bar{X}	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)			
ไม่ได้พักผ่อน หรือไม่ได้นอน หลับเต็มที่ในระหว่างที่น้ำท่วม	100 37.0%	108 40.0%	54 20.0%	8 3.0%	-	4.11	0.82	มาก
ภาพรวม ผลกระทบด้านจิตใจ						4.12	0.77	มาก
ภาพรวมของผลกระทบที่เกิดจากภัยพิบัติ น้ำท่วมตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่						4.03	0.51	มาก

ผลกระทบที่เกิดจากภัยพิบัติน้ำท่วมตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ ภาพรวมของผลกระทบทั้ง 4 ด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติน้ำท่วมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03

เมื่อพิจารณาผลกระทบแต่ละด้านพบว่า ลำดับแรกกลุ่มตัวอย่างประชาชนตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติน้ำท่วมด้านทรัพย์สินอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 โดยได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติน้ำท่วมมากที่สุด คือ พื้นที่ทางการเกษตร ผลผลิตทางการเกษตรได้รับความเสียหาย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24) และอุปกรณ์ เครื่องมือ ของใช้ในครัวเรือนในได้รับความเสียหาย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24) รองลงมาคือ อาคาร ที่พัก บ้านเรือน ได้รับความเสียหายอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17)

ลำดับต่อมาคือ ได้รับผลกระทบด้านจิตใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 โดยกลุ่มตัวอย่างประชาชนตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ รู้สึกไม่มีความปลอดภัยในทรัพย์สิน ชีวิตร่างกาย เมื่อเกิดน้ำท่วมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23) รองลงมาคือ รู้สึกเบื่อหน่ายกับการดำรงชีวิตประจำวัน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10) ไม่ได้พักผ่อน หรือไม่ได้นอนหลับเต็มที่ในระหว่างที่น้ำท่วม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11) มีความวิตกกังวล เมื่อได้รับข่าวว่าน้ำจะท่วมบ้านเรือน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09) เครียดและซึมเศร้า จากการเกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติน้ำท่วมในชุมชนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09) ตามลำดับ

ต่อมาคือ ผลกระทบด้านร่างกาย พบว่า ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างประชาชนตำบลนาพูน อำเภอวังจันทน์ จังหวัดแพร่ ได้รับผลกระทบในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 โดยกลุ่มตัวอย่างประชาชนได้รับบาดเจ็บทางร่างกาย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19) รองลงมาคือ มีคนในครอบครัว และญาติพี่น้องได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93) มีความเสี่ยงที่จะได้รับโรคร้ายจากน้ำท่วม เช่น โรคฉี่หนู น้ำกัดเท้า อื่นๆ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74) และเผชิญภัยอันตรายที่อาจเกิดจากสัตว์มีพิษที่มากับน้ำท่วม เช่น งูพิษ ตะขาบ เป็นต้น อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72) ตามลำดับ

ลำดับสุดท้าย คือ ผลกระทบด้านการดำเนินชีวิต พบว่า ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างประชาชนตำบลนาพูน อำเภอวังจันทน์ จังหวัดแพร่ ได้รับผลกระทบในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 โดยกลุ่มตัวอย่างประชาชนต้องสูญเสียรายได้เมื่อเกิดน้ำท่วม เพราะไม่สามารถทำงาน ประกอบอาชีพปกติได้ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21) รองลงมาคือ ไม่สามารถเดินทางไปทำงานประกอบอาชีพได้อย่างสะดวก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05) ไม่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นๆ อย่างเพียงพอ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05) ถนน สะพาน ไฟฟ้าถูกตัดขาด หรือถูกทำลายจากเหตุการณ์น้ำท่วม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03) ไม่สามารถทำงานหรือประกอบอาชีพตามปกติได้ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99) ขาดแคลนยา รักษาโรค (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98) เผชิญปัญหาการกำจัดขยะมูลฝอย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96) ไม่มีไฟฟ้าใช้ในบ้านเรือน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95) ขาดแคลนน้ำสะอาดสำหรับการอุปโภค บริโภคอย่างเพียงพอ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94) ไม่มีที่สำหรับขับถ่ายอย่างถูกสุขลักษณะ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94) และขาดแคลนอาหารสำหรับบริโภคอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93) ตามลำดับ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างประชาชนไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ อยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.70)

4.4 การรับรู้และการตอบสนองของประชาชนต่อการเกิดภัยพิบัติน้ำท่วมตำบลนาพูน อำเภอวังจันทน์ จังหวัดแพร่

การรับรู้และการตอบสนองของประชาชนต่อการเกิดภัยพิบัติน้ำท่วมตำบลนาพูน อำเภอวังจันทน์ จังหวัดแพร่ เป็นประเด็นคำถามในประเด็นต่อไปนี้ได้แก่ การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันภัยพิบัติน้ำท่วม การได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภัยพิบัติน้ำท่วม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภัยพิบัติน้ำท่วม และการตอบสนองต่อภัยพิบัติน้ำท่วม ซึ่งผลการศึกษาแสดงรายละเอียด ดังต่อไปนี้

4.4.1 การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันภัยพิบัติน้ำท่วม และการได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภัยพิบัติน้ำท่วม

การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันภัยพิบัติน้ำท่วม และการได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภัยพิบัติน้ำท่วม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ ดังนี้

ตาราง 4.10 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันภัยพิบัติน้ำท่วม

การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันภัยพิบัติน้ำท่วม	จำนวน	ร้อยละ
เคย	77	28.5
ไม่เคย	193	71.5
รวม	270	100.0

การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันภัยพิบัติน้ำท่วม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันภัยพิบัติน้ำท่วม ร้อยละ 71.5 และเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันภัยพิบัติน้ำท่วม ร้อยละ 28.5

ตาราง 4.11 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภัยพิบัติน้ำท่วมจากสื่อและแหล่งข้อมูลต่างๆ

การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภัยพิบัติน้ำท่วมจากสื่อและแหล่งข้อมูลต่างๆ ในชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน / คณะกรรมการหมู่บ้าน	201	74.4
อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.)	128	47.4
องค์การบริหารส่วนตำบลนาพูน หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง	161	59.6
บุคคลในครอบครัว / เพื่อนบ้าน	167	61.9
วิทยุ / โทรทัศน์	213	78.9
หอกระจายข่าวภายในหมู่บ้าน / ชุมชน	147	54.4
หนังสือพิมพ์ / โปสเตอร์	56	20.7
เอกสาร / แผ่นพับ	19	7.0
อื่นๆ ระบุ ได้แก่ อินเทอร์เน็ต	5	1.9

หมายเหตุ: สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภัยพิบัติน้ำท่วมจากสื่อและแหล่งข้อมูลต่างๆ ของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ พบว่า ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภัยพิบัติน้ำท่วมจากวิทยุ / โทรทัศน์ ร้อยละ 78.9 เป็นลำดับแรก รองลงมาคือ กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน / คณะกรรมการหมู่บ้าน ร้อยละ 74.4 บุคคลในครอบครัว / เพื่อนบ้าน ร้อยละ 61.9 องค์การบริหารส่วนตำบลนาพูน / หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 59.6 หอกระจายข่าวภายในหมู่บ้าน ร้อยละ 54.4 อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ร้อยละ 47.4 หนังสือพิมพ์ / โปสเตอร์ ร้อยละ 20.7 เอกสาร / แผ่นพับ ร้อยละ 7.0 และจากอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 1.9 ตามลำดับ

4.4.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภัยพิบัติน้ำท่วม

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภัยพิบัติน้ำท่วมของกลุ่มตัวอย่างประชาชนตำบลนาพูน อำเภอวังชัน จังหวัดแพร่ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ ดังนี้

ตาราง 4.12 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภัยพิบัติน้ำท่วมของกลุ่มตัวอย่างประชาชนตำบลนาพูน อำเภอวังชัน จังหวัดแพร่

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภัยพิบัติน้ำท่วม	ตอบถูก จำนวน (ร้อยละ)	ตอบผิด จำนวน (ร้อยละ)
1. สภาพพื้นที่ของตำบลนาพูน ส่วนใหญ่เป็นเนินเขา เสี่ยงต่อเกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติน้ำท่วมได้ง่าย	211 78.1%	59 21.9%
2. สภาพพื้นที่ของตำบลนาพูน มีแม่น้ำ ลำธาร หลายสายไหลผ่าน เสี่ยงต่อเกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติน้ำท่วมได้ง่าย	202 74.8%	68 25.2%
3. การสร้างบ้านเรือน ถมดินเพื่อทำการเกษตร ลูกกล้าพื้นที่แม่น้ำ ลำธาร เป็นเหตุให้ขวางทางเดินน้ำ ไม่ถือเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติน้ำท่วมได้	224 83.0%	46 17.0%
4. การลูกกล้าพื้นที่ป่า ถางป่า และตัดไม้ ทำให้พื้นที่ป่าลดลง ทำให้เสี่ยงต่อเกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติน้ำท่วมได้ง่าย	223 82.6%	47 17.4%
5. การช่วยกันปลูกต้นไม้ เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่า ไม่สามารถช่วยลด หรือบรรเทาปัญหาภัยพิบัติน้ำท่วมได้	178 65.9%	92 34.1%

ตาราง 4.12 (ต่อ)

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภัยพิบัติน้ำท่วม	ตอบถูก จำนวน (ร้อยละ)	ตอบผิด จำนวน (ร้อยละ)
6. หากในชุมชนมีฝนตกต่อเนื่องกันมาหลายชั่วโมง อาจก่อให้เกิดภัยพิบัติน้ำท่วมได้	220 81.5%	50 18.5%
7. ฝนตกหนักในป่าบนภูเขา ทำให้ปริมาณน้ำบนภูเขาหรือแหล่งต้นน้ำมาก มีการไหลและเชี่ยวอย่างรุนแรงลงสู่ที่ราบเชิงเขา อาจก่อให้เกิดน้ำท่วมขึ้นอย่างกะทันหันได้	234 86.7%	36 13.3%
8. การก่อสร้างหรือขยายถนน สะพานในชุมชน ไม่อาจส่งผลกระทบต่อ การเกิดภัยพิบัติน้ำท่วมได้	190 70.4%	80 29.6%
9. พื้นที่ป่าที่ถูกทำลายไปทำให้การกักเก็บหรือการดักน้ำลดน้อยลง และเป็นเหตุให้เกิดภัยพิบัติน้ำท่วมที่รุนแรง	202 74.8%	68 25.2%
10. น้ำท่วมฉับพลัน เป็นภavnน้ำท่วมที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันในพื้นที่เนื่องจากฝนตกหนัก	223 82.6%	47 17.4%
11. หากปริมาณน้ำในแม่น้ำ ลำธารเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และไหลแรงยิ่งขึ้น เป็นการแจ้งเตือนได้ว่า อาจเกิดภัยพิบัติน้ำท่วมที่รุนแรงขึ้นกับชุมชนได้	224 83.0%	46 17.0%
12. การปรับปรุงสภาพลำน้ำ โดยการขุดลอกแม่น้ำ ลำธาร ไม่อาจช่วยบรรเทาปัญหาภัยพิบัติน้ำท่วมได้	219 81.1%	51 18.9%

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภัยพิบัติน้ำท่วมของกลุ่มตัวอย่างประชาชนตำบลนาพูน อำเภอวังชัน จังหวัดแพร่ในแต่ละข้อคำถาม เรียงลำดับจากข้อคำถามที่ตอบถูกจากมากไปหาน้อย ดังนี้

- 1) การสร้างบ้านเรือน ถมดินเพื่อทำการเกษตร ลุกกล้าพื้นที่แม่น้ำ ลำธาร เป็นเหตุให้ขวางทางเดินน้ำ ไม่ถือเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติน้ำท่วมได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนส่วนใหญ่ตอบถูก ร้อยละ 83.0 และตอบผิด ร้อยละ 17.0
- 2) หากปริมาณน้ำในแม่น้ำ ลำธารเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และไหลแรงยิ่งขึ้น เป็นการแจ้งเตือนได้ว่า อาจเกิดภัยพิบัติน้ำท่วมที่รุนแรงขึ้นกับชุมชนได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนส่วนใหญ่ตอบถูก ร้อยละ 83.0 และตอบผิด ร้อยละ 17.0

- 3) การลुक้าพื้นที่ป่า ถางป่า และตัดไม้ ทำให้พื้นที่ป่าลดลง ทำให้เสี่ยงต่อเกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติน้ำท่วมได้ง่าย พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนส่วนใหญ่ตอบถูก ร้อยละ 82.6 และตอบผิด ร้อยละ 17.4
- 4) น้ำท่วมล้นปล้น เป็นภาวะน้ำท่วมที่เกิดขึ้นอย่างล้นปล้นในพื้นที่ เนื่องจากฝนตกหนัก พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนส่วนใหญ่ตอบถูก ร้อยละ 82.6 และตอบผิด ร้อยละ 17.4
- 5) หากในชุมชนมีฝนตกต่อเนื่องกันมาหลายชั่วโมง อาจก่อให้เกิดภัยพิบัติน้ำท่วมได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนส่วนใหญ่ตอบถูก ร้อยละ 81.5 และตอบผิด ร้อยละ 18.5
- 6) ฝนตกหนักในป่าบนภูเขา ทำให้ปริมาณน้ำบนภูเขาหรือแหล่งต้นน้ำมาก มีการไหลและเชี่ยวอย่างรุนแรงลงสู่ที่ราบเชิงเขา อาจก่อให้เกิดน้ำท่วมขึ้นอย่างกะทันหันได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนส่วนใหญ่ตอบถูก ร้อยละ 81.5 และตอบผิด ร้อยละ 18.5
- 7) การปรับปรุงสภาพลำน้ำ โดยการขุดลอกแม่น้ำ ลำธาร ไม่อาจช่วยบรรเทาปัญหาภัยพิบัติน้ำท่วมได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนส่วนใหญ่ตอบถูก ร้อยละ 81.1 และตอบผิด ร้อยละ 17.0
- 8) สภาพพื้นที่ของตำบลนาพูน ส่วนใหญ่เป็นเนินเขา เสี่ยงต่อเกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติน้ำท่วมได้ง่าย พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนส่วนใหญ่ตอบถูก ร้อยละ 78.1 และตอบผิด ร้อยละ 21.9
- 9) สภาพพื้นที่ของตำบลนาพูน มีแม่น้ำ ลำธาร หลายสายไหลผ่าน เสี่ยงต่อเกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติน้ำท่วมได้ง่าย พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนส่วนใหญ่ตอบถูก ร้อยละ 74.8 และตอบผิด ร้อยละ 25.2
- 10) พื้นที่ป่าที่ถูกทำลายไปทำให้การกักเก็บหรือการดำนน้ำลดน้อยลง และเป็นเหตุให้เกิดภัยพิบัติน้ำท่วมที่รุนแรง พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนส่วนใหญ่ตอบถูก ร้อยละ 74.8 และตอบผิด ร้อยละ 25.2
- 11) การก่อสร้างหรือขยายถนน สะพานในชุมชน ไม่อาจส่งผลกระทบต่อเกิดภัยพิบัติน้ำท่วมได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนส่วนใหญ่ตอบถูก ร้อยละ 70.4 และตอบผิด ร้อยละ 29.6
- 12) การช่วยกันปลูกต้นไม้ เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่า ไม่สามารถช่วยลด หรือบรรเทาปัญหาภัยพิบัติน้ำท่วมได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนส่วนใหญ่ตอบถูก ร้อยละ 65.9 และตอบผิด ร้อยละ 34.1

ตาราง 4.13 ภาพรวมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภัยพิบัติน้ำท่วม

ระดับคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภัยพิบัติน้ำท่วม	จำนวน	ร้อยละ
คะแนนระหว่าง 0 4 คะแนน (มีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย/ต่ำ)	3	1.1
คะแนนระหว่าง 5 8 คะแนน (มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง)	85	31.5
คะแนนระหว่าง 9 12 คะแนน (มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก/สูง)	182	67.4
รวม	270	100.0

จากตาราง 4.13 ภาพรวมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภัยพิบัติน้ำท่วมของกลุ่มตัวอย่างประชาชนตำบลนาพูน อำเภอลำดวน จังหวัดแพร่ พบว่า ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภัยพิบัติน้ำท่วมอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 67.4 รองลงมาคือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภัยพิบัติน้ำท่วม ในระดับปานกลาง ร้อยละ 31.5 และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภัยพิบัติน้ำท่วม ในระดับน้อย ร้อยละ 1.1 ตามลำดับ

4.4.3 การตอบสนองต่อภัยพิบัติน้ำท่วม

การตอบสนองต่อภัยพิบัติน้ำท่วมของกลุ่มตัวอย่างประชาชนตำบลนาพูน อำเภอลำดวน จังหวัดแพร่ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

ตาราง 4.14 การตอบสนองต่อภัยพิบัติน้ำท่วมของกลุ่มตัวอย่างประชาชนตำบลนาพูน อำเภอลำดวน จังหวัดแพร่

การตอบสนองต่อภัยพิบัติน้ำท่วม	ระดับการตอบสนอง/การปฏิบัติ					\bar{X}	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน			
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)			
ก่อนเกิดภัยพิบัติน้ำท่วม								
1. คอยติดตามข่าวสาร การรายงานสถานการณ์ปริมาณน้ำฝน การพยากรณ์อากาศจากสื่อต่างๆ	67 24.8%	72 26.7%	50 18.5%	41 15.2%	40 14.8%	3.31	1.38	ปานกลาง

ตาราง 4.14 (ต่อ)

การตอบสนองต่อภัยพิบัติ น้ำท่วม	ระดับการตอบสนอง/การปฏิบัติ					\bar{X}	S.D.	แปล ผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)			
2. ตรวจสอบระบบการช่วยตัวเอง ได้แก่ อาหาร น้ำดื่ม ของใช้ที่ จำเป็น การนำข้าวของเครื่องใช้ เก็บไว้ที่สูง เป็นต้น	36 13.3%	106 39.3%	65 24.1%	48 17.8%	15 5.6%	3.37	1.09	ปาน กลาง
3. ตรวจสอบระบบป้องกันน้ำ ท่วม ได้แก่ สันคันดิน เหมือง/ ฝาย ถูทราย บั้มสูบน้ำ การขุด ลอกกุดคลองระบายน้ำ เป็นต้น	48 17.8%	71 26.3%	69 25.6%	49 18.1%	33 12.2%	3.19	1.27	ปาน กลาง
4. การวางแผน เตรียมการ ป้องกันปัญหาภัยพิบัติน้ำท่วม การอพยพ เป็นต้น	22 8.1%	95 35.2%	79 29.3%	64 23.7%	10 3.7%	3.20	1.01	ปาน กลาง
ภาพรวมการตอบสนองก่อนเกิดภัยพิบัติน้ำท่วม						3.27	0.83	ปาน กลาง
ระหว่างเกิดภัยพิบัติน้ำท่วม								
1. ผู้สำรวจคิดตามข่าวว่าจะเกิด น้ำท่วม จากกรมอุตุนิยมวิทยา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่	29 10.7%	111 41.1%	71 26.3%	56 20.7%	3 1.1%	3.40	0.96	ปาน กลาง
2. ตรวจสอบปริมาณน้ำในแม่น้ำ ลำธารในชุมชนว่ามี การ เปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง	38 14.1%	74 27.4%	75 27.8%	70 25.9%	13 4.8%	3.20	1.12	ปาน กลาง
3. เมื่อเห็นว่าสถานการณ์น้ำจะ ท่วมแน่ แจ้งเตือนให้คนใน ครอบครัว ญาติพี่น้อง คนใน ชุมชน เตรียมตัวอพยพ	29 10.7%	136 50.4%	68 25.2%	37 13.7%	-	3.58	0.85	มาก

ตาราง 4.14 (ต่อ)

การตอบสนองต่อภัยพิบัติ น้ำท่วม	ระดับการตอบสนอง/การปฏิบัติ					\bar{X}	S.D.	แปล ผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)			
4. ตรวจสอบการระบายน้ำว่ามี การติดขัดตรงจุดไหน ได้แก่ บริเวณสะพาน ท่อระบายน้ำ ตามแหล่งชุมชนต่างๆ	91 33.7%	89 33.0%	56 20.7%	31 11.5%	3 1.1%	3.87	1.04	มาก
5. แจ้งข่าวสถานการณ์น้ำท่วม และขอความช่วยเหลือจาก หน่วยงานภาครัฐในพื้นที่	42 15.6%	77 28.5%	103 38.1%	36 13.3%	12 4.4%	3.37	1.04	ปาน กลาง
ภาพรวมการตอบสนองระหว่างเกิดภัยพิบัติน้ำท่วม						3.48	0.52	ปาน กลาง
หลังเกิดภัยพิบัติน้ำท่วม	108	110	45	7	-	4.18	0.80	มาก
1. สำรวจความเสียหายที่เกิดขึ้น	40.0%	40.7%	16.7%	2.6%	-	4.18	0.80	มาก
2. การประเมินความเสียหายที่ เกิดขึ้น	127 47.0%	81 30.0%	47 17.4%	15 5.6%	-	4.19	0.91	มาก
3. ร่วมกันประเมินผลระบบการ เตือนภัย และการช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยพิบัติน้ำท่วม	81 30.0%	105 38.9%	52 19.3%	32 11.9%	-	3.87	0.97	มาก
4. ร่วมกันทบทวนมาตรการ ระบบป้องกันภัยพิบัติน้ำท่วม	71 26.3%	99 36.7%	53 19.6%	47 17.4%	-	3.72	1.03	มาก
5. ร่วมกันหาสาเหตุและหา แนวทางป้องกันภัยพิบัติน้ำท่วม ที่อาจเกิดขึ้นกับชุมชนอีกใน อนาคต	48 17.8%	137 50.7%	57 21.1%	28 10.4%	-	3.76	0.86	มาก

ตาราง 4.14 (ต่อ)

การตอบสนองต่อภัยพิบัติ น้ำท่วม	ระดับการตอบสนอง/การปฏิบัติ					\bar{X}	S.D.	แปล ผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)			
6. ประเมินวิธีการช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยพิบัติน้ำท่วม	39 14.4%	127 47.0%	55 20.4%	49 18.1	-	3.58	0.94	มาก
ภาพรวม การตอบสนองหลังเกิดภัยพิบัติน้ำท่วม						3.88	0.47	มาก
ภาพรวม การตอบสนองต่อภัยพิบัติน้ำท่วม						3.55	0.43	มาก

จากตาราง 4.14 การตอบสนองต่อภัยพิบัติน้ำท่วมของกลุ่มตัวอย่างประชาชนตำบลนาพูน อำเภอลำดวน จังหวัดแพร่ พบว่า ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างประชาชนมีการตอบสนองต่อภัยพิบัติน้ำท่วมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 เมื่อพิจารณาการตอบสนองต่อภัยพิบัติน้ำท่วม ก่อนเกิดภัยพิบัติ น้ำท่วม ระหว่างเกิดภัยพิบัติน้ำท่วม และหลังเกิดภัยพิบัติน้ำท่วม พบดังนี้

1) การตอบสนองก่อนเกิดภัยพิบัติน้ำท่วม พบว่า ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างประชาชนมีการตอบสนองก่อนเกิดภัยพิบัติน้ำท่วมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.27 เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็นพบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนมีการตอบสนองในระดับปานกลางในการตรวจสอบระบบการช่วยตัวเอง ได้แก่ อาหาร น้ำดื่ม ของใช้ที่จำเป็น การนำข้าวของเครื่องใช้เก็บไว้ที่สูง เป็นต้น (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37) รองลงมาคือ คอยติดตามข่าวสาร การรายงานสถานการณ์ปริมาณน้ำฝน การพยากรณ์อากาศจากสื่อต่างๆ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31) การวางแผน เตรียมการป้องกันปัญหาภัยพิบัติน้ำท่วม การอพยพ เป็นต้น (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20) และตรวจสอบระบบป้องกันน้ำท่วม ได้แก่ สันคันดิน เข็มือง/ฝาย ถูทราย บั้มสูบน้ำ การขุดลอกกุดคลองระบายน้ำ เป็นต้น (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19) ตามลำดับ

2) การตอบสนองระหว่างเกิดภัยพิบัติน้ำท่วม พบว่า ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างประชาชนมีการตอบสนองระหว่างเกิดภัยพิบัติน้ำท่วมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็นพบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนมีการตอบสนองในระดับมากในการตรวจสอบการระบายน้ำว่ามีการติดขัดตรงจุดไหน ได้แก่ บริเวณสะพาน ท่อระบายน้ำ ตามแหล่งชุมชนต่างๆ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87) รองลงมาคือ เมื่อเห็นว่าสถานการณ์น้ำจะท่วมแน่ แจ้งเตือนให้คนในครอบครัว ญาติพี่น้อง คนในชุมชน เตรียมตัวอพยพ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58) ขณะเดียวกันกลุ่มตัวอย่างประชาชนมีการตอบสนองในระดับปานกลางในการเฝ้าระวังติดตามข่าวว่าจะเกิดน้ำท่วม จากกรมอุตุนิยมวิทยาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40) แจ้งข่าวสถานการณ์น้ำท่วม และขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37) และตรวจสอบปริมาณน้ำในแม่น้ำลำธารในชุมชนว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20) ตามลำดับ

3) การตอบสนองหลังการเกิดภัยพิบัติน้ำท่วม พบว่า ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างประชาชนมีการตอบสนองหลังเกิดภัยพิบัติน้ำท่วมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็นพบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนมีการตอบสนองในระดับมากทุกประเด็น ลำดับแรกคือ ประเมินความเสียหายที่เกิดขึ้น (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19) รองลงมาคือ สืบหาความเสียหายที่เกิดขึ้น (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18) ร่วมกันประเมินผลระบบการเตือนภัย และการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติน้ำท่วม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87) ร่วมกันหาสาเหตุและหาแนวทางป้องกันภัยพิบัติน้ำท่วมที่อาจเกิดขึ้นกับชุมชนอีกในอนาคต (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76) ร่วมกันทบทวนมาตรการระบบป้องกันภัยพิบัติน้ำท่วม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72) และประเมินวิธีการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติน้ำท่วม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58) ตามลำดับ

4.5 ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการตอบสนองภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชน ตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่

ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการตอบสนองภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชน ตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

ตาราง 4.15 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตอบสนองภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชน ตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตอบสนองภัยพิบัติน้ำท่วม	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
ปัจจัยภายใน								
1.ท่านคิดว่าการติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการพยากรณ์ อากาศ ปริมาณน้ำฝน จากสื่อต่างๆเป็นประจำจะช่วยบรรเทาความรุนแรงจากภัยพิบัติน้ำท่วมได้	40 14.8%	85 31.5%	78 28.9%	32 11.9%	35 13.0%	3.23	1.22	ปานกลาง
2.ท่านคิดว่าการตัดไม้เป็นสาเหตุสำคัญในการทำให้เกิดภัยพิบัติน้ำท่วม	40 14.8%	128 47.4%	61 22.6%	31 11.5%	10 3.7	3.58	0.99	มาก
3.ท่านคิดว่าการพูดคุยปรึกษาหารือกับเพื่อนบ้านหรือในชุมชนจะช่วยลดการเกิดภัยพิบัติน้ำท่วมได้	59 21.9%	127 47.0%	63 23.3%	21 7.8%	-	3.83	0.85	มาก
4.ท่านมีการเตรียมตัวเพื่อรับมือกับภัยพิบัติน้ำท่วมที่จะเกิดตลอดเวลา	68 25.2%	105 38.9%	59 21.9%	38 14.1%	-	3.75	0.98	มาก

ตาราง 4.15 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการ ตอบสนองภัยพิบัติน้ำท่วม	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)			
5.ท่านคิดว่าท่านไม่มีความรู้ เรื่องสาเหตุของการเกิดภัยพิบัติภัย และการเตรียมตัว ในการเกิดภัย พิบัติน้ำท่วม	81 30.0%	173 64.1%	12 4.4%	4 1.5%	-	4.23	0.59	มากที่สุด
6.ท่านคิดว่าท่านไม่ค่อยมีความ กระตือรือร้นและความสนใจ เอาใจใส่ในสาเหตุของการเกิดภัย พิบัติน้ำท่วมน้อย	42 15.6%	123 45.6%	77 28.5%	28 10.4%	-	3.66	0.86	มาก
7.ท่านคิดว่าการเตือนภัยและการ พยากรณ์เกี่ยวกับภัยพิบัติน้ำท่วม เป็นวิธีหนึ่งที่จะลดความสูญเสีย ได้	85 31.5%	170 63.0%	15 5.6%	-	-	4.26	0.55	มากที่สุด
8.ท่านไม่สนใจในเรื่องภัยพิบัติ น้ำท่วม	-	48 17.8%	117 43.3%	46 17.0%	59 21.9%	2.57	1.02	น้อย
9.ท่านรู้สึกเฉยๆ เมื่อมีการเกิดภัย พิบัติน้ำท่วม	-	45 16.7%	117 43.3%	49 18.1%	59 21.9%	2.55	1.01	น้อย
10.ท่านมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการ เกิดภัยพิบัติน้ำท่วม	137 50.7%	124 45.9%	7 2.6%	2 0.7%	-	4.47	0.58	มากที่สุด
ภาพรวมปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลต่อการตอบสนองภัยพิบัติน้ำท่วม						3.61	0.62	มาก
ปัจจัยภายนอก								
1.ท่านคิดว่าที่ตั้งของชุมชนเป็น สาเหตุทำให้ภัยพิบัติน้ำท่วม	99 36.7%	150 55.6%	17 6.3%	4 1.5%	-	4.26	0.70	มากที่สุด
2.ท่านคิดว่าลักษณะภูมิศาสตร์ กายภาพของประเทศเป็นปัจจัย หนึ่งที่ทำให้เกิดภัยพิบัติน้ำท่วม	108 40.0%	127 47.0%	25 9.3%	10 3.7%	-	4.23	0.76	มากที่สุด

ตาราง 4.15 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตอบสนองภัยพิบัติน้ำท่วม	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)			
3. ท่านคิดว่าความลาดชันของพื้นที่ทำให้เกิดภัยพิบัติน้ำท่วม	96 35.6%	123 15.2%	41 15.2%	10 3.7%	-	4.13	0.80	มาก
4. ท่านคิดว่าสิ่งก่อสร้างหรือสิ่งก่อสร้างเป็นสาเหตุทำให้เกิดภัยพิบัติน้ำท่วม	96 35.6%	145 53.7%	10 3.7%	19 7.0%	-	4.18	0.80	มาก
5. ท่านคิดว่า การที่ลำห้วยหรือคลองน้ำมีความตื้นเขินมาก เมื่อมีน้ำระดับน้ำเพิ่มมากขึ้นทำให้น้ำล้นตลิ่ง	84 31.1%	146 54.1%	32 11.9%	8 3.0%	-	4.13	0.73	มาก
ภาพรวมปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการตอบสนองภัยพิบัติน้ำท่วม						4.19	0.48	มาก
ภาพรวมปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตอบสนองภัยพิบัติน้ำท่วม						3.90	0.49	มาก

จากตาราง 4.15 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตอบสนองภัยพิบัติน้ำท่วมตำบลนาพูน อำเภอวังจั่น จังหวัดแพร่ พบว่า โดยรวมกลุ่มตัวอย่างประชาชน เห็นด้วยในระดับมากต่อบ้างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตอบสนองภัยพิบัติน้ำท่วม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 เมื่อพิจารณาปัจจัยภายในและภายนอก พบดังนี้

1) ปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลต่อการตอบสนองภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชนตำบลนาพูน อำเภอวังจั่น จังหวัดแพร่ พบว่า ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างประชาชนเห็นด้วยอยู่ในระดับมากต่อบ้างปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลต่อการตอบสนองภัยพิบัติน้ำท่วม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็น พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเกิดภัยพิบัติน้ำท่วมมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47) รองลงมาคือ คิดว่าการเตือนภัยและการพยากรณ์เกี่ยวกับภัยพิบัติน้ำท่วมเป็นวิธีหนึ่งที่จะลดความสูญเสียได้ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26) และคิดว่าตนเองไม่มีความรู้เรื่องสาเหตุของการเกิดพิบัติภัยและการเตรียมตัว ในการเกิดภัยพิบัติน้ำท่วมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23)

นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างประชาชนคิดว่าการพูดคุยปรึกษาหารือกับเพื่อนบ้านหรือในชุมชน จะช่วยลดการเกิดภัยพิบัติน้ำท่วมได้ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83) รองลงมาคือ มีการเตรียมตัวเพื่อรับมือกับภัยพิบัติน้ำท่วมที่จะเกิดตลอดเวลา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75) คิดว่าตนเองไม่ค่อยมี

ความกระตือรือร้นและความสนใจ เอาใจใส่ในสาเหตุของการเกิดภัยพิบัติน้ำท่วมน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66) คิดว่าการตัดไม้เป็นสาเหตุสำคัญในการทำให้เกิดภัยพิบัติน้ำท่วม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58) คิดว่าการติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการพยากรณ์ อากาศ ปริมาณน้ำฝน จากสื่อต่างๆเป็นประจำจะช่วยบรรเทาความรุนแรงจากภัยพิบัติน้ำท่วมได้ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.23) ตามลำดับ

ขณะเดียวกันพบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนไม่สนใจในเรื่องภัยพิบัติน้ำท่วม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.57) และรู้สึกเฉยๆ เมื่อมีการเกิดภัยพิบัติน้ำท่วมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.55)

2) ปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการตอบสนองภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชนตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ พบว่า ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างประชาชนเห็นด้วยอยู่ในระดับมากต่อปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการตอบสนองภัยพิบัติน้ำท่วม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็นพบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนคิดว่าที่ตั้งของชุมชนเป็นสาเหตุทำให้เกิดภัยพิบัติน้ำท่วม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26) และลักษณะภูมิศาสตร์กายภาพของประเทศเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดภัยพิบัติน้ำท่วมมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23)

นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างประชาชนคิดว่าสิ่งก่อสร้างหรือสิ่งก่อสร้างเป็นสาเหตุทำให้เกิดภัยพิบัติน้ำท่วม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18) ความลาดชันของพื้นที่ทำให้เกิดภัยพิบัติน้ำท่วม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13) และการที่ลำห้วยหรือคลองน้ำมีความตื้นเขินมาก เมื่อมีน้ำระดับน้ำเพิ่มมากขึ้นทำให้น้ำล้นตลิ่งอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13) ตามลำดับ

โดยสรุป จะเห็นได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่า ปัจจัยภายนอกชุมชนนั้นมีอิทธิพลต่อการตอบสนองภัยพิบัติน้ำท่วมของประชาชนตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ต่างก็รับรู้เป็นอย่างดีว่า ที่ตั้งของชุมชนตั้งอยู่ในพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดภัยพิบัติน้ำท่วมได้ง่าย และในทุกปี พื้นที่ตำบลนาพูนก็ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติน้ำท่วมมาโดยตลอด ดังนั้นประชาชนส่วนใหญ่จึงมองว่า ปัญหาภัยพิบัติน้ำท่วมที่เกิดขึ้นในตำบลนาพูนนั้น เกิดจากปัจจัยภายนอกชุมชนเป็นหลัก

4.6 การประเมินผลการช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การประเมินผลการช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

ตาราง 4.16 การประเมินผลการช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ระดับการได้รับความช่วยเหลือ					\bar{X}	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)			
1. ประชาสัมพันธ์ให้ข่าวและเตือนภัยการเกิดภัยพิบัติน้ำท่วม	60 22.2%	75 27.8%	51 18.9%	50 18.5%	34 12.6%	3.29	1.33	ปานกลาง
2. การสนับสนุนถุงทราย เครื่องมือ อุปกรณ์ในการมาปิดล้อมป้องกันน้ำ	36 13.3%	104 38.5%	65 24.1%	57 21.1%	8 3.0%	3.38	1.05	ปานกลาง
3. การทำความสะอาดท่อระบายน้ำ	36 13.3%	71 26.3%	69 25.6%	54 20.0%	40 14.8%	3.03	1.26	ปานกลาง
4. การขุดลอกแม่น้ำ ลำธารในชุมชน	11 4.1%	95 35.2%	79 29.3%	72 26.7%	13 4.8%	3.07	0.98	ปานกลาง
5. การปรับปรุงสะพาน ถนน เส้นทางต่างๆ ในชุมชนที่ขาดชำรุด เสียหายจากภัยพิบัติน้ำท่วม	21 7.8%	98 36.3%	99 36.7%	51 18.9%	1 0.4%	3.32	0.88	ปานกลาง
6. การติดตั้งระบบเตือนภัยพิบัติ น้ำท่วมที่มีประสิทธิภาพ	37 13.7%	74 27.4%	75 27.8%	75 27.8%	9 3.3%	3.20	1.09	ปานกลาง
7. การแจกเครื่องอุปโภคและบริโภค	29 10.7%	141 52.2%	66 24.4%	34 12.6%	-	3.61	0.84	มาก
8. การจ่ายค่าชดเชย ค่าเสียหายต่างๆ จากการประสบภัยน้ำท่วม	59 21.9%	81 30.0%	96 35.6%	31 11.5%	3 1.1%	3.60	0.98	มาก

ตาราง 4.16 (ต่อ)

ความช่วยเหลือจากหน่วยงาน ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ระดับการได้รับความช่วยเหลือ					\bar{X}	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)			
9. การให้การสนับสนุนบุคลากร เจ้าหน้าที่เข้ามาสร้างและซ่อมแซม บ้านเรือนที่ได้รับความเสียหาย	37 13.7%	84 31.1%	109 40.4%	37 13.7%	3 1.1%	3.43	0.92	มาก
10. ทำความสะอาด เก็บกวาด ถนน พื้นที่ที่ได้รับความเสียหาย จากน้ำท่วม	104 38.5%	109 40.4%	50 18.5%	7 2.6%	-	4.15	0.80	มาก
11. การจัดส่งหน่วยงานแพทย์ พยาบาล เข้ามาดูแล รักษาโรคภัย ต่างๆ ที่เกิดจากภัยพิบัติน้ำท่วม	88 32.6%	119 44.1%	49 18.1%	14 5.2%	-	4.04	0.84	มาก
12. การอบรมให้ความรู้แก่ ประชาชนเกี่ยวกับการป้องกัน การเตรียมตัวรับมือกับภัยพิบัติ น้ำท่วม	19 7.0%	97 35.9%	80 29.6%	66 24.4%	8 3.0%	3.20	0.98	ปาน กลาง
13. การส่งเสริม และพัฒนาอาชีพ ให้แก่ผู้ประสบภัยพิบัติน้ำท่วม	13 4.8%	95 35.2%	89 33.0%	64 23.7%	9 2.3%	3.14	0.94	ปาน กลาง
14. การเข้ามาตรวจสอบ ประเมิน ความเสียหาย การพูดคุยให้ กำลังใจแก่ผู้ประสบภัยน้ำท่วม	32 11.9%	96 35.6%	109 40.4%	31 11.5%	2 0.7%	3.46	0.87	มาก

ตาราง 4.16 (ต่อ)

ความช่วยเหลือจากหน่วยงาน ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ระดับการได้รับความช่วยเหลือ					\bar{X}	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)			
15. การส่งเสริม สนับสนุนให้ ประชาชนมีการรวมกลุ่ม เครือข่ายผู้ประสบภัยพิบัติน้ำ ท่วม เช่น จัดตั้งคณะกรรมการ เฝ้าระวังเหตุ เดือนภัย คณะกรรมการที่ทำงานในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยภัย พิบัติน้ำท่วม เป็นต้น	41 15.2%	84 31.1%	111 41.1%	34 12.6%	-	3.49	0.89	มาก
ภาพรวม						3.42	0.44	มาก
ความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง						3.42	0.44	มาก

จากการประเมินผลการช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบว่า ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างประชาชนประเมินการช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็นพบว่า

กลุ่มตัวอย่างประชาชนประเมินการช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมาก ลำดับแรกได้แก่ การทำความสะอาด เก็บกวาดถนน พื้นที่ที่ได้รับความสะดวกจาก น้ำท่วม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15) รองลงมาคือ การจัดส่งหน่วยงานแพทย์ พยาบาล เข้ามาดูแล รักษา โรคร้ายต่างๆ ที่เกิดจากภัยพิบัติน้ำท่วม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04) การแจกเครื่องอุปโภคและบริโภค (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61) การจ่ายค่าชดเชย ค่าเสียหายต่างๆ จากการประสบภัยน้ำท่วม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60) การส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนมีการรวมกลุ่ม เครือข่ายผู้ประสบภัยพิบัติน้ำท่วม เช่น จัดตั้ง คณะกรรมการเฝ้าระวังเหตุ เดือนภัย คณะกรรมการที่ทำงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยภัย พิบัติน้ำท่วม เป็นต้น (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49) การเข้ามาตรวจสอบ ประเมินความเสียหาย การพูดคุย ให้กำลังใจแก่ผู้ประสบภัยน้ำท่วม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46) และการให้การสนับสนุนบุคลากร เจ้าหน้าที่ เข้ามาสร้างและซ่อมแซมบ้านเรือนที่ได้รับความเสียหาย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43) ตามลำดับ

นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างประชาชนประเมินการช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การสนับสนุนอุทราภัย เครื่องมือ อุปกรณ์ในการมาปิดล้อมป้องกันน้ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38) รองลงมาคือ ประชาสัมพันธ์ให้ข่าวและเตือนภัยการเกิดภัยพิบัติน้ำท่วม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29) การปรับปรุงสะพาน ถนน เส้นทางต่างๆ ในชุมชนที่ขาดชำรุด เสียหายจากภัยพิบัติน้ำท่วม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.32) การติดตั้งระบบเตือนภัยพิบัติน้ำท่วมที่มีประสิทธิภาพ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20) การอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการป้องกัน การเตรียมตัวรับมือกับภัยพิบัติน้ำท่วม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20) การส่งเสริม และพัฒนาอาชีพให้แก่ผู้ประสบภัยพิบัติน้ำท่วม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14) การขุดลอกแม่น้ำ ลำธารในชุมชน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.07) และการทำความสะอาดท่อระบายน้ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.03) ตามลำดับ

จะเห็นได้ว่าจากผลการศึกษาศึกษาการช่วยเหลือของหน่วยงานรัฐส่วนใหญ่ จะเป็นการช่วยเหลือหลังจากการเกิดภัยพิบัติน้ำท่วมในพื้นที่ตำบลนาพูนเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับตาราง 4.14 ที่พบว่าการตอบสนองต่อภัยพิบัติน้ำท่วมก่อน ระหว่างเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ นั้น ประชาชนจะมีการตอบสนองต่อภัยพิบัติน้ำท่วมหลังเกิดภัยพิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งภายหลังเกิดภัยพิบัติน้ำท่วม ประชาชนได้ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐหาแนวทางป้องกันปัญหาภัยพิบัติน้ำท่วม ทบทวนมาตรการระบบป้องกันภัยพิบัติน้ำท่วม และประเมินวิธีการช่วยเหลือผู้ประสบภัยกับภาครัฐ

4.7 ข้อเสนอแนะสำหรับเป็นแนวทางในการจัดการกับภัยพิบัติน้ำท่วมตำบลนาพูน อำเภอวังจันทน์ จังหวัดแพร่

ข้อเสนอแนะสำหรับเป็นแนวทางในการจัดการกับภัยพิบัติน้ำท่วมตำบลนาพูน อำเภอวังจันทน์ จังหวัดแพร่ จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างประชาชน ผู้วิจัยได้นำมาสรุปได้ดังนี้

4.7.1 ข้อเสนอแนะต่อภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. ควรมีการจัดสรรงบประมาณเร่งด่วนเพื่อแก้ไขปัญหาภัยพิบัติน้ำท่วม อย่างเพียงพอ ทั้งในด้านการสนับสนุนงบประมาณในการย้ายที่อยู่อาศัย การปรับปรุงพื้นที่อยู่อาศัยด้วยการถมดินให้สูงขึ้น การปรับปรุงซ่อมแซมสิ่งสาธารณูปโภค การปรับปรุงที่อยู่อาศัยของประชาชน เป็นต้น
2. ควรมุ่งเสริม และสนับสนุนให้ชุมชนที่ประสบภัยพิบัติน้ำท่วม จัดทำแผนชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติน้ำท่วม
3. ควรจัดทำโครงการฝึกอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเตรียมตัว การป้องกันตัว ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับภัยพิบัติน้ำท่วมให้ประชาชนได้รับรู้และเข้าใจอย่างต่อเนื่องทั่วถึง
4. ควรติดตั้งป้ายเตือนภัยตามพื้นที่เสี่ยงของชุมชนที่เกิดภัยพิบัติน้ำท่วมให้ประชาชนได้รับรู้และเข้าใจ

5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนในชุมชนที่ประสบภัยพิบัติน้ำท่วมมีการรวมกลุ่มเครือข่ายเตือนภัยระวังน้ำท่วม เพื่อให้กลุ่ม เครือข่ายประชาชนได้แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์กับชุมชนอื่นที่ประสบภัยน้ำท่วม และชุมชนอื่นๆ ที่ประสบผลสำเร็จในการสร้างกลุ่ม เครือข่ายระวังภัยน้ำท่วม

6. ควรมีการจัดโครงการกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระยะยาวให้กับประชาชนมากยิ่งขึ้น

7. ควรมีการฝึกซ้อมการป้องกันและระวังภัย เพื่อหาข้อผิดพลาดและแนวทางการปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

4.7.2 ข้อเสนอแนะต่อผู้นำชุมชนและชุมชนที่ประสบภัยน้ำท่วม

1. ผู้นำชุมชนควรมีการจัดประชุมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ประชาชนในชุมชนรับรู้ข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับสถานการณ์ ภัยพิบัติน้ำท่วม ตลอดจนเพื่อให้ประชาชนได้เรียนรู้และสามารถปรับตัวได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

2. ผู้นำชุมชนควรให้ความสำคัญและมีการสื่อสารกับประชาชนในชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อขอความร่วมมือร่วมใจกันของคนในชุมชนในการร่วมกันดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน เช่น ไม่ให้มีการถางป่า การตัดไม้ทำลายป่า การลुक้าแม่น้ำ ลำธารในชุมชน เป็นต้น

3. ในช่วงฤดูร้อน ผู้นำชุมชนควรระดมลูกบ้าน/ประชาชนในชุมชนร่วมกันขุดลอก คูคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติเป็นประจำทุกปี เพื่อให้สามารถระบายน้ำได้ดียิ่งขึ้น

4. ควรมีการจัดตั้งเวรยามเฝ้าระวังภัยพิบัติน้ำท่วมตามชุมชนในช่วงวันเวลาที่มียายุฝน หรือมีฝนตกปริมาณมากในชุมชน เพื่อรายงานสถานการณ์ และเตรียมพร้อมรับมือกับภัยพิบัติน้ำท่วมที่อาจเกิดขึ้นได้